

Daniel Nilsson
Sekretariatet
Tfn: 063-14 75 71
E-post: daniel.l.nilsson@regionjh.se

Regionens revisorer

Svar på revisorernas granskning av utskrivningsprocessen

Regionens revisionskontor har genomfört en granskning av regionens utskrivningsprocess från slutenvården. Syftet har varit att bedöma om utskrivnings-processen för färdigbehandlade patienter är effektiv och ändamålsenlig.

Uppgifterna har inhämtats genom inhämtning och granskning av relevanta dokument, via intervjuer och en enkät utskickad till länets kommuner.

Granskningen har avgränsats till områdena; Hjärta, neurologi och rehabilitering, Ortopedi och Akutvård samt Nära vård; Östersund och Härjedalen.

Revisorerna konstaterar att det finns en tillfredsställande styrning i form av mål, avtal och riktlinjer. De konstaterar även att det finns upparbetad kompetens i form av vårdplaneringssjuksköterskor, gemensamt IT-stöd och supportorganisation.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att processen delvis är effektiv och ändamålsenlig. Det finns en tydlig beskrivning av utskrivningsprocessen, men det finns väsentliga hinder och utmaningar som bör åtgärdas för att processen ska vara effektiv och ändamålsenlig.

Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer i revisorernas bedömning.

I granskningsrapporten påtalas att det är otillfredsställande att det genomförs så få samordnade individuella planer (SIP). Syftet med SIP ar

att minska effekten av stupsrörsproblematik. Särskilt viktigt är det för patienter med flera olika behov och/eller kognitiva funktionsnedsättningar. Revisorerna bedömer att det fortfarande finns en utbredd kunskapsbrist om vad SIP innebär och värdet av att genomföra en sådan.

Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer men vill förtydliga att det inte bara är kvantitet utan även kvalitet och effekt som behöver förbättras. Två funktioner/kompetenser som är viktiga för processen är SIP-stödjare och metodhandledare för IT-stödet. Dessa finns i alla verksamheter, både i regionen och i kommunerna.

SIP-stödjarna ska:

- ✓ Ha kunskap om lagstiftning och andra styrdokument om SIP.
- ✓ Bevaka och sprida information om regionala riktlinjer och stödmaterial i den egna verksamheten samt delta i nätverk och fortbildning.
- ✓ Ta fram förslag på lokala rutiner (vem ska göra vad) och fortlöpande hålla dessa kända i verksamheten.
- ✓ Ge konkret stöd i det vardagliga arbetet med SIP.
- ✓ Ha kunskap om var och hur dokumentation av SIP genomförs.
- ✓ Löpande genomföra grundutbildningar och vid behov fördjupningsutbildningar i SIP i den egna verksamheten (kollegor/nyanställda).
- ✓ Följa upp arbetssättet och följsamheten till länsgemensamma riktlinjer i syfte att utveckla kvalitén på SIP-arbetet i den egna verksamheten.

Metodhandledarna ska:

- Jobba i Link i sitt vanliga dagliga arbete.
- Ha tid och ansvar för utbildning – i samband med införandet och vid nyanställningar.
- Vara 1: a support - användande av systemet, ha kunskap om riktlinjer och rutiner och kunna stödja verksamheten.

- Delta i gemensamma metodhandledarträffar/ uppföljningsmöten av systemet, fysiskt eller på distans.
- Hålla sig a ´ jour med uppdateringar och kunna förmedla nyheter till sin egen organisation.
- Fånga upp och förmedla utvecklingsbehov/önskemål i Link
- Vara SIP stödjare – har till uppgift att bidra med kunskap om SIP och IT-stödet.
- Ett antal superanvändare bör ingå i en grupp för förvaltning/utveckling.

Planerade och pågående insatser besvaras av nämnden under respektive punkt nedan. Granskningens rekommendationer till Hälso- och sjukvårdsnämnden i kursiv stil.

- *Vi rekommenderar att revideringen av hemsjukvårdsavtalet tidigareläggs. Att komma till rätta med ansvarsfördelningen är en viktig pusselbit for att få processen att fungera på ett effektivt sätt.*

Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer i att avtalet är en viktig pusselbit i förbättringsarbetet av utskrivningsprocessen. Processen med revidering av hemsjukvårdsavtalat är påbörjad. Fredagsgruppen fattade beslut den 23/9 2022 om hur revideringen ska gå till.

- *Vi rekommenderar att processavvikelse blir föremål för systematisk uppföljning och kontroll. Vi anser att en uppföljning och kontroll leder till en ökad följsamhet till rutiner och riktlinjer och möjliggör en utvärdering av processens ändamålsenlighet.*

Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer i att uppföljning signalerar processens värde och kan bidra till möjliga förbättringar. Nuvarande uppföljning fokuserar på betalningsansvar enligt lag om samverkan vi

utskrivning från slutenvård. Data presenteras varje månad för Fredagsgruppen där det för respektive kommun framgår antal dagar som utskrivningsklara blir kvar på sjukhus, dvs det som ej följer processen. Dessa uppföljningar har resulterat i ett förbättringsarbete med Östersunds kommun. Uppföljningarna visar på att det finns en förbättringspotential bl.a. kring följsamhet till rutiner. Behov av åtgärder har identifierats för att öka trygghet för både patienter och personal i samband med hemgång men även i samband med "in till sjukhus". I samband med förlängning av LOSUS-avtalet tog Fredagsgruppen beslut om att ta fram en modell för kvalitetsuppföljning som kompletterar kvantitetsuppföljningen. Detta arbete pågår där återinskrivningar kan vara en viktig parameter.

• Vi rekommenderar ökade utbildningsinsatser om SIP. Förutsättningarna för SIP-stödjarna bör ses över. Vi anser att dessa har en viktig funktion att fylla i arbetet med att öka antalet SIP-ar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser SIP som ett av de viktigaste verktygen som inte bara stödjer utskrivningsprocessen. SIP är ett viktigt verktyg som stödjer samtliga fyra förflyttningar som beskrivs i Nära vård omställningen: mer fokus på delaktighet, samordning, mera förebyggande arbete och rehabilitering och fokus på relation.

Under 2022 har utbildningar erbjudits på länsnivå i form av utbildning för nya SIP-stödjare, utbildning för chefer vid två tillfällen samt en inspirationsdag för länets SIP-stödjare. SIP-stödjarna är den funktion som hos både region och kommun har uppdraget att stödja i den egna verksamheten.

En enkät till målgruppen SIP-stödjare bekräftar revisorernas iakttagelser om behov av översyn av förutsättningar för länets SIP-stödjare. Frågan om uppdraget ovan har därför lyfts till Fredagsgruppen.

- *Vi rekommenderar att öka samordningen av olika kompetenser i vårdplaneringsarbetet, teambaserade ronder kan vara en sådan åtgärd.*

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser med intresse på ortopedens initiativ att införa teambaserade ronder. Nämnden ser fram emot att följa ortopedens initiativ för att minska stuprörstänkandet där övriga enheter kan dra nytta av erfarenheter från samordningen. Teamarbete pågår på flera enheter t.ex. team för strokepatienter med fasta möten 2 gånger/vecka. KAVA har daglig genomgång (PULS-möte) av alla inneliggande patienter för avstämning där alla yrkeskategorier deltar.

- *Vi rekommenderar en översyn av om resurserna för utbildning och information till nyanställda och stafettpersonal om utskrivningsprocessen är tillräckliga.*

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser ett problem med att vidmakthålla kompetensen om utskrivningsprocessen eftersom personalomsättningen försvårar möjligheten att bibehålla kunskap om rutiner och riktlinjer. Metodhandledarna har en viktig roll när det gäller både introduktion och stöd i vardagsarbetet. De byts också ut och har inte avsatt tid.

- *Vi rekommenderar en översyn av om befintlig läkarresurs för information och utbildning om läkemedelshantering inom primärvården är tillräcklig.*

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser att införandet av farmaceuter på vårdavdelningarna har haft stor betydelse för att öka patientsäkerheten, gällande läkemedel, i utskrivningsprocessen. Anmälningarna av avvikelser har ökat men fel har kunnat avvärijas innan patienten drabbats. Vid utskrivning skrivs en läkemedelslista ut som lämnas till patienten. Läkemedelslistan är tillgänglig för kommunernas hälso- och sjukvård efter utskrivning, via Link.

En lokal arbetsgrupp för läkemedelshantering i vårdens övergångar har tagit fram en gemensam rutin i syfte att skapa en samsyn för att säkra läkemedel till patienten och underlätta samverkan för verksamheterna vid in- och utskrivning från slutenvård gällande läkemedelshantering.

På infektion finns läkemedelsansvariga läkare vilket saknas på övriga avdelningar. Arbete pågår för att skapa en bättre läkemedelsgenomgång på akutmottagningen redan vid inskrivning. Inom pågående förbättringsarbete övervägs behovet av farmaceut på akutmottagningen som kan hjälpa till med journalgranskning.

Läkemedelskommitténs ordförande turnerar varje år och diskuterar läkemedelsfrågor med primärvårdens läkare. Bedömningen är att information och utbildning inom primärvården inte löser problemet med läkemedelshantering i vårdens övergångar.

Viktigaste åtgärden för att säkra läkemedelslistan i vårdens övergångar är fungerande IT-stöd via Cosmic. Idag är arbetet tidskrävande eftersom hantering av läkemedelslistan i Cosmic och Pascal leder till ”dubbeldokumentation”. Utveckling av läkemedelslistan i Cosmic finns med i planeringen för införande av nationella läkemedelslistan men det går långsamt. Enligt plan ska kopplingen mellan Cosmic och Pascal finnas på plats först 2028.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Katarina Nyberg Finn (S)

Anna

Granevärn

Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande

Tf. hälso- och
sjukvårdsdirektör